Nagyvárad, 1902. VIII. évfolyam. 185. szám. Vasárnap, augusztus 10.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre — — — 16 kor.
Negyedévre — — — 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre — — — 20 kor.
Negyedévre — — — 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre — — — 24 kor.
Negyedévre — — — 6 «

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVARAD, aug. 9.

Vándorbot.

Háromszáz nagyváradi mester megtörli homlokát s elkeseredve leteszi kopott szerszámát, melylyel annyi időn keresztül igyekezett fekete kenyerét megszerezni. Hadd egye a rozsda vagy a szú azt a szerszámot! Kérges kezébe vándorbotot vesz és indul a modern regék Kánaánjába: Amerikába.

Eddig csak a Felvidékről hallottunk rémhireket a kivándorlás felől, az sem a magyar vérnek volt vesztesége. Messze távolból alig éreztük a kivándorlás rémét, de most itt áll, betette lábát Szent László városába s egy toppintására hatszáz dolgos kéz szünik meg munkálkodni.

Kossuth századik születésnapját szomoruan fogja Nagyvárad megünnepelni: háromszáz polgárának elvesztésével.

Honnan jött e mozgalom? ki hozta ide az első szikrát? — ki tudna rá felelni? Elég az, hogy ma egy hete az ács és kőmüves szakegyletben már gyülést is tartottak e tárgyban azok, a kik a kivándorlás eszméjét pártolják. Egy szóra, egyszeri felhivásra 38-an irták alá a kitett ivet s azóta ez a szám csaknem megtizszereződött.

Meg kell adni, hogy a tüzet elég jól szítják. Egy kivándorolt ácsmesternek a levelét körözik a nagyváradi iparosok közt, a ki odakint mázolónak csapott fel s a következőket irja:

»Mióta kint vagyok, még bárdot nem fogtam kezembe s mégis naponta öt dollárt keresek. Jöjjetek utánam, hagyjátok ott azt a rabló-országot, jertek ki a szabad Amerikába. Otthon nálatok nem nézik azt, van-e mit enni, de azért betegágyadból elveszik a párnát a fejed alól adóba . . . Hagyjátok ott, ujra mondom, azt a rabló-országot.«

És ezt magyarul irja magyar ember magyar embereknek. És háromszázan akadtak, a kik elhitték a hazaáruló sehonnainak nemzetgyalázó beszédjét és háromszáz közül egy *okos* embernek sem jutott eszébe, hogy egy mázolónak csak akkor lehet napi öt dollárja, ha a dollárokat ő maga mázolja.

Okos, józan nép a magyar, iparosainknak van műveltségük is, honnan van hát, hogy ilyen goromba hazugságokat is beszednek?

Onnan, hogy éhes a gyomor.

Oh, az éhes gyomor nagy művész! Olyan csábos képeket tud festeni az éhségtől lázas szemek elé, hogy kicsordul a könny a gyönyörüségtől. Az éhségtől zúgó fülbe gyönyörü meséket sugdos, boldog világrész aranyának csengését varázsolja a családja sorsán kétségbeeső ember elé és mikor mindez megvan, akkor csak a jó alkalom hiányzik immár.

Itt a mentő alkalom is *Goldberger* ur személyében. Nagyszáju, nagytorku és simulékony ember, a ki az éhség nyelvén kitünően tud beszélni. Szóval: kivándorlási ügynök.

Tart a szegény, elkeseredett munkásoknak izgató beszédet a magyar haza, a »rabló-ország« borzalmairól. Elhiszik, hiszen éhesek. Aztán jönnek az uj csodavilág aranymezői, gyémántos kocsiutjai és repülő sültgalambjai. Nem hiszik? Ott az irott levélben: »Mióta kint vagyok, még bárdot nem fogtam kezembe s mégis naponta öt dollárt keresek«. Ezt már csak elhiszik — hiszen éhesek az Istenadták s éhes ember legelőször az eszét küldi a gyomrába és ugy gondolkozik, a hogy az éhes gyomor diktálja.

Nem érünk itt semmit bölcs okoskodással, haszontalan szürke elméletekkel. Kenyeret a gyomornak, akkor beszelhetünk az észszel is.

A magyarországi iparosok éhségére megdöbbentő világot vet a következő néhány szám. Az 1902-ik év folyamán munkát keresett a munkaközvetitő intézeteknél:

	Budapesten	Bécsben
férfi — — — —	71151	59903
nő — — — —	7493	11132
fiu-inas — — —	2579	2911
női-inas — — —	197	119
Osszesen:	81420	74065

Ne feledjük, hogy Budapest éppen egy harmadrésze Bécsnek s mégis *hétezerrel több* volt benne a munkanélküliek száma! Még ijesztőbb adatokat kapunk, ha azt vizsgáljuk, hányan kaptak munkát. E tekintetben adataink igy szólanak:

Munkát kapott

	Budapesten	Bécsben
férfi — — — —	25857	37457
nő — — — — —	3456	6235
fiu-inas — — — —	1810	1911
női inas — — — —	161	98
Összesen:	31284	45701

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Apró képek Bécsből.

Irta: **Dr. Krűger Aladár.**

VI.

A Kahlenberg ostroma.

Szántszándékkal irtam németül Kahlenberget s nem magyarul Kopaszhegyet. Nem akartam ugyanis gyöngédtelenséget elkövetni az emberiség azon része iránt, mely fejével hirdeti, hogy a szellemi haladás micsoda pusztításokat visz véghez a legszebb, legdúsabb erdőkben is. Magamról tudom, micsoda elkeseredés fog el némelyeket, ha csak hallják is ezt a szót: kopasz. Oh, hogy Elizeus próféta medvéi nem állanak többé rendelkezésre!

Maradjunk tehát csak a német Kahlenbergnél.

Egy ebéd végével, mikor már a tiszti étkezdében csak mi tartalékosok maradtunk, a gyakorlati szabályzat szerint kivontam egy asztalkést és elkiáltottam a vezényszót:

— Viertes Bataillon!

Még három jámbor kés fórsriftos harcziassággal meredt ég felé.

— Bitte die Herren nur in »Ruht« zu sitzen, tettem hozzá ezredesi méltósággal. Mondok valamit, fiúk.

— Haljuk a bőgést, mor ott a nagy Bocskay.

— A viertes Bataillon ma kivonul a Kahlenbergre, teljes hadi felszereléssel, azaz teljes pénztárczával. Gilt?

— Lehet ott pipálni és szalonnát enni? kérdezte a nagy Bocskay.

— Küldhetek onnan képes levelező-lapot a feleségemnek? tudakozódott az öreg Szenvedő.

— Csak szép leányok legyenek ott! sóhajtott az Aktiv ur.

— Van minden, nyugtattam meg őket s magam megnyugtatásául hozzátettem: Van ott olyan távcső, hogy Magyarországot is meg lehet vele látni. Megnézem, mit csinálnak összes nagyváradi és Nagyváradon kívüli ideáljaim.

— Már én csak a bécsieket gusztálom, szólt az Aktiv ur.

A nagy Bocskayban egyszerre felébredt a mármarosi vitézség s egy meglepő inditványnyal rukkolt ki.

— Fiuk! Ne legyen a mi életünk haszontalan tengődés, hanem komoly czélra törekedjünk, a mint komoly férfiakhoz illik. Katonák vagyunk . , .

— De még milyenek! pederte ki a bajuszát az Aktiv úr.

— De még milyenek! sóhajtotta elmerengve az öreg Szenvedő.

— Azok hát, katonák! pattogott a nagy Bocskay. Mai útunk czélja hódítás lesz. Mint hódítók fogunk fellépni s magunkba bolondítjuk az összes bécsi leányokat, a kik ma a Kahlenbergre ki mernek menni. Ostrom a kahlenbergi szép hölgyek ellen! Zug, Schwarmlinie! Sturm! Piff, paff!

Feltétlenül legelőnyösebben vásárolunk nyári idényre könnyü filz és szalma kalapokat, kényelmes női, férfi és gyermek czipőket, bőr és selyem kesztyüket, selyem és flor harisnyákat, fehér és szines ingeket **s mindennemü férfi fehérnemüeket mérték után is készitve,** vászon és batiszt zsebkendőket, férfi napernyőket, Kneipp czipőket bőr- és gummi talppal s. t. b.

Keresztény üzlet! Olcsó árak! Dus választék!

FÁBRY TESTVÉREK áruházában Nagyvárad Fő-utcza.

Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy keresztény czégnél természetes.

Vagyis Budapesten a jelenkezetteknek 38%-a, Bécsben ellenben 62%-a kapott kenyeret.

Ehhez fölösleges minden további magyarázat. Itt nem kell tovább elmélkedni, hanem cselekedni. Dolgozzatok, mig mécsetek ki nem alszik!

Egető szükségünk van külföldi piaczokra; ez az egyetlen megoldása a nyomornak. A keletre kell vetnünk minden fölösleges árunkat s ehhez első sorban erélyes, czéltudatos magyar vámpolitika szükséges. Magyar vámpolitikát pedig lehetetlen máshonnan, mint csak Budapestről irányitani. Az önálló vámterület első feltétele a magyar ipar megteremtésének.

Iparosaink vannak annyian, hogy egyetlen városból 300-an indulhatnak Amerikába. Van dolgos kéz, de adjatok módot neki, hogy kenyeret kereshessen magának s ne a saját vándorbotját legyen kénytelen megfaragni.

Nem kell feledni, hogy ha az iparos nem küldheti ki fölösleges árujáti, ki megy ő maga s ott is marad a külföldön fölvett vándorbotjával együtt.

Az igaz, hogy abból a boldog remények közt faragott vándorbotból jaj de hamar lesz odakint sirkereszt! Az itthon hiába keresett boldogságot odakünn sem találja meg, a kivándorlási ügynök hazug meséi hamar szétfoszlanak kopár valóvá — miért engedjünk annyi derék magyart meghalni egy hazugságért, mikor a hazának minden csepp magyar vérre szüksége van?

Adjunk módot, hogy a haza minden fia élhessen ezért a földért, csak akkor fog tudni meghalni is érte!

Dr. K. A.

Jókai és a Kossuth-ünnep.

Hentaller Lajos országgyülési képviselő a minap nyilt levelet intézett Jókai Mórhoz, a magyar irók fejedelméhez, megkérdezve tőle: részt vesznek-e Kossuth születése százados évfordulójának megünneplésében a magyar irók az irodalmi társaságokkal egyetemben? Jókai Mór erre a kérdésre most szintén nyilt levélben válaszol, amelyet következő szép sorokkal kezd:

Ha magyar nem volnék is, — más nemzet szülötte, de a szabadság rajongó hive, akkor is fel kellene buzdulnom Kossuth Lajos emlékére; — ámde magyar is vagyok, hazám igaz fia és magyar iró, kit muzsája is kötelez, hogy mindazt a nagy dolgot, amit nemzetemnek e vezéralakjáról, mint tetteinek élő tanuja, azoknak parányaikban részese, tudok, a történelem ércztábláira feledzeni, segitsem.

S a kit a munkabiró nép emléke megörökitve őriz, hogy feledhetnék azt a szellem munkásai?

Majd igy adja meg a feleletét a kérdésre:

En meg vagyok felőle győződve, hogy irodalmunk minden faktora követni fogja lelke sugallatát. Nemcsak az általam elnökileg vezetett irodalmi társaság, de valamennyi testvéregylet ragyogtatni fogja szellemét ezen az emlékezetes napon. Es a hirlapok pártkülönbség nélkül.

Sőt az elismerés kórusa tul fog hangzani a haza határán is bizonyosan. Hisz az alkotmányosság szabad korszakának a sajtószabadság napja a Lajthán tul is együtt jött fel az égre Kossuth csillagával.

Es az a cziprusgaly, melyet Kossuth Lajos saját kezével letörve, collegnoi kertjéből Deák Ferencz ravatalára küldött, e koporsó fedelén egymás mellett találkozva nemzeti szentünk, Erzsébet királyné koszorujával, szimbólikus expiácziója volt a mult és jelen politikai elvellentéteinek. Igy értette azt meg az egész nemzet.

—

A finnek ellenàllása.

A finnek most élik azt a sanyaru korszakot, amelyet mi magyarok éltünk a Bach-korszakban. A czár egymásután nyirbálja meg előjogaikat. Ezzel szemben a finnek passziv ellentállásra határozták magukat. Legutóbb volt az ujonczozás. A behivott 24.000 hadköteles közül alig néhány ezer jelentkezett. Az orosz kormányzó erre ujra kitüzte az ujonczozást és szigoru intézkedéseket rendelt el, de kancsukával is csak kilenczezer hadkötelest tudtak behajtani a két ujonczozásra. A községek megtagadták az ujonczozási bizottságban való részvételt, mire sulyos pénzbirságot róttak rájuk. Kimmene községet háromezer márkával sujtották és zálogul lefoglalták az árvaházat a hozzátartozó telekkel. A passziv ellentállás egyik módja az Amerikába való tömeges kivándorlás. A jelen év első felében 12.369 ember vándorolt ki Finnországból a mult év 7796 kivándorlójával szemben; a hazájukból távozók közt 8701 férfi volt.

A kulisszák mögül.

— Fővárosi munkatársunktól. —

Budapest, aug. 9.

A sajtóban nagy port vert fel a Magyar Nemzet támadása a Hazánk ellen. Ez a támadás nem járt volna olyan nagy zene-bonával, a lapok nem foglalkoztak volna olyan élesen a két szabadelvü lap viaskodásával, ha a háttérben más, fontosabb tényezők nem állottak volna. Az egyik oldalon, az agrárius Hazánk oldalán, gróf *Károlyi* Sándor állott, sőt beavatottak azt is beszélik, hogy a támadó czikkek inspirálója egyenesen *Darányi* Ignácz földmüvelési miniszter volt.

A másik oldalon, a Magyar Nemzet oldalán *Széll* Kálmán miniszterelnök állott. Annyira dühbe jött a Hazánk támadásaira, hogy Rátótról ő maga telefonálta be a Magyar Nemzetnek a hires visszavágást, sőt Rátótról mozgósitotta azokat a csapatokat is, a melyek az ő politikájának védelmére állanak készen.

Csilingel a telefon csengetyüje a szerkesztőségben.

— Halló! Ki beszél?

— Széll Kálmán!

— Mit parancsol a kegyelmes ur?

— Legyenek szivesek az urak a Magyar Nemzetből átvenni a Hazánknak adott választ.

Természetesen szivesen tettek eleget a kormányelnök kérésének.

Ez a pikáns kis háboru felfrissitette a kánikulai meleget. Ha ez nem jön közbe, a főváros közönsége talán még ma is a Ferencz-utczai titokzatos kődobálásról regélne kisérteties históriákat.

*

Ennek a hétnek másik szenzácziója volt a Wahrmann Harnoncourt-féle párbaj. Azaz, hogy az a párbaj lett volna a nagyobb szen-

---

Az öreg úr egészen tűzbe jött és sem a felesége, sem az anyósa nevével nem tudtuk lecsillapitani. Elhatároztuk hát, hogy a kirándulásnak ostrom lesz a neve. Csak azt sajnáltuk, hogy nincs velünk egy hatalmas nemzetiszinü lobogó.

A haditervben megállapitottuk, hogy találkozás félóra mulva. Az Aktiv úr kijelentette:

— Nekünk katonáknak pontosság az első erényünk!

Hanem azért ki volt az, a ki a kitüzött találkán meg nem jelent? Az Aktiv úr. Nem jött el az öreg Szenvedő sem, ugy hogy a nagy Bocskayval csak kettesben indultunk a Kahlenberg ostromára.

Hogy mekkora volt a hódulás, azt nem tudom megmondani, mert másnap nem olvastam ujságot. Hanem hogy felfünést csináltunk, az bizonyos. Mindenfelé nagyot csodálkoztak azon, hogy tisztek magyarul beszélnek, kivéve a Stadtbahnt; ezen senki sem csodálkozott rajtunk. A Stadtbahn Bécset és vidékét behálózó közúti gőzvasút, mely néhol a föld alatt, máshol meg emeletnyi magasságban fölötte halad; a Duna-csatorna mellett az egész pálya bele van épitve a partba. Czélszerű menetrendje, gyorsasága és olcsósága (legdrágább út 10 krajczár) miatt ez a vasút nagy partolásnak örvend s behozza a belefektetett 240 millió forint kamatját. Egy a baja: a füst piszkossá teszi az üléseket, különösen a II. osztályban, a hol senki sem utazik, csak a tisztek, igaz, hogy III. osztályú jegygyel. Más mindenki III. osztályon megy s ott ezért a sok utas letiszitja az ülést. No de itt legalább II. osztályon menvén, magyar beszédünkön senki sem csodálkozott.

Stadtbahnnal mentünk Heiligenstadtig, innen fogaskereküvel fö felé.

A mint emelkedik az ut, egyre szebb a vidék és kilátás. Az erdőség jobbra és balra már a bécsi erdő (Wienerwald) kezdete. Gyönyörű tölgyes, telve vadregényes völgyekkel, meredek emelkedésekkel, mintha nem is Bécs mellett volna. Pedig csak kissé oldalt tekintek s még egészen közelemben látom a császár-város hatalmas épületeit.

A vasúttól jobbra és balra ismerős bécsi alakok sétálnak, de már egy kissé falusiasan. A férfi-nép ingujjra vetkőzve, kabátját hátán viszi, a hölgyek kedélyesen kezükben lóbálják a kalapjukat s valamennyinek, kicsinek, nagynak egyaránt ott van a kezében egy kis csomag: az uzsonna. Igy nyaral a bécsi, ha nincs jobbra pénze. Jobbra, balra szebbnél szebb villák, közbe egy-egy jó nevü vendéglő (vagy kettő közülök fogaskerekü vasúti állomás is) s előttünk eltünedezve a fák közt ott mosolyog a Kahlenberg tetején épült vendéglő s a szomszédos Leopoldbergen épült gyönyörü var.

Végre felértünk! Hamar, oda a 20 méter magas toronyhoz, fizessük le a 40 fillért s most fel a toronytetőre!

Ezt a magános tornyot kizárólag a gyönyörü kilátás kedvéért épitették, még tavcsövekkel is el van látva, a melyekkel óriási messzeségre, a magyar határig ellátni. Odáig egy hatalmas, vetéssel gazdagon hullámzó síkság vezeti a szemet; akár csak ha magyar föld volna. És tényleg: Szent István király még ezen a földön is uralkodott; azóta — a bécsi herczegek utódainak homlokát érinti Szent István koronája is.

Hogy nagyváradi és egyéb ideáljaimról mit tapasztaltam, arról hallgatok. Minek szaggassam fel a csalódás okozta mély sebeket? Az öreg Bocskay ellenben ugyancsak szeretett volna a fatornyos faluja felé nézni, de az már kissé messze volt. Pedig az öreg ur felvette az okuláréját is, hadd segitsen annak az ördöngős messzilátónak.

A mint leballagunk a toronyból, ott várt az öreg Szenvedő, kezében egy hatalmas csomaggal. Megdicsértük a pontosságáért s rögtön gyengéd czélzásokat tettünk a csomagra. Az öreg elértette s rögtön a kezünkbe nyomta. Postacsomag volt, neki czimezve. Föladó: »Dikics József müsuszter és czipész«. Tartalma: »1-gy pár czuggos czipő. Tesék egészségel elfogyasztani.«

— Fogyaszd el magad! szól a nagy Bocskay s visszaadta a czipőt előkelően megvető mozdulat kiséretében. Szenvedő bajtársunk nem szólt semmit, csak kihúzta a kardját, felvágta a csomagot s előbukkant belőle — egy láda

záczió, amelyik meg nem történt: a franczia trónkövetelő Bourbon kir. herczegnek párbaja Wahrmannal.

Ennek a párbajnak a lehetősége nagy izgalmat keltett Párisban a Bourbonisták között. Két márki sietve utazott Budapestre, hogy közbevessék magukat a segédeknél.

— Uraim! Az ég szerelmére gondolják meg, mi történik, ha a herczeget baj éri, nem engedhetjük meg ezt a párbajt.

De Wahrmann segédei makacskodtak, különösen *Andreánszky* Jenő kötötte magát, ámbátor *Papp* Géza *magasabb politikai érdek* szempontjából kapaczitálta Wahrmann segédeit a békülésre.

— Százezrek érdeke van a herczeg személyéhez kapcsolva, uraim — hangoztatták a francziák és Harnoncourt segédei, mig végre Wahrmannék is beadták a derekukat. Csak Andreánszky dohogott magában, mert neki nem tetszett a békés elintézés. Ő Harnoncourttal is háromszori golyóváltást és 20 lépés távolságot követelt.

— Ha igazi urak egymás közt diskurálnak, jól gondolják meg, hogy egymásnak mit mondanak, ha pedig valamit kimondtak, azért álljanak helyt komolyan.

Jó szerencse, hogy nem valamennyi segéd volt ilyen szigoru, mert komolyabb baj is történhetett volna ebből a bolond beszédből.

*

Mátyás királyra emlékeztető esemény történt a minap egyik alföldi faluban. Miként egykor a nagy király kaszát ragadott és utána s vele a diszruhás főurak mind, azonképen történt Torontálmegyében, Lovrinban. Urak mulattak együtt, vigan bujdosott a pohár.

A társaságban volt egy lovrini födbirtokos is, aki erősen kardoskodott a mellett, hogy az uri nép mind puha, a teste pelyhüdt s kaszálás, kapálás mellől fél óra alatt kidőlne. Heten azonban ezt határozottan tagadásba vették s a mint a vita fejlődött, ősi szokás szerint, fogadás lett a vége.

— No hát, mondotta a földbirtokos, két hold föld termését nektek adom, ha két nap alatt lekaszáljátok és keresztbe rakjátok.

— Mi meg felajánlunk ellenében 10—10 forintot, — volt hét ur válasza, ha a kitüzött időben a munkát rendben be nem végezzük.

Másnap hajnalban a földbirtokos aratói nagy csodálkozással látták, hogy héttel megszaporodtak s a jövevények községbeli urak, akiket paraszti gunyájukban is felismertek, kaszával a vállukon.

— Nó, az urak megbolondultak — volt az általános vélemény.

Ott volt a földbirtokos is velük.

— Urak — szólt a hét kaszás urhoz — ez itten kerek két hold buza. Csak gyorsan a munkára, mert az idő mulik s nem lesztek készen a kaszálással — fejezte be szavait mosolyogva.

A hét ur erre kellő komolysággal elhelyezkedett a vetésben s ugyancsak szorgalmasan kezdték vágni a rendet s még az alkony le sem szállott, máris egy hold buza hevert szép rendben kévékbe rakva. Kifáradtak ugyan mód felett, ugy hogy még az ágyba is szinte ugy kellett belerakni őket, hogy kipihenjék a kemény munkát.

De már másnap hajnalban pontosan ujra megjelentek s folytatták a munkát. Annyira belejöttek ekkor már a kaszálásba, hogy kora délutánra befejezték a másik hold buzavetés aratását.

A fogadást tehát fényesen megnyerték, igaz ugvan, hogy a hét ur nem győzi azóta egymást »restituticus fluid«-dal kenegetni.

Az igazán verejtékkel keresett buza árát egy Kossuth-emléktábla felállitására fogják adni, amelyet Lovrinban, a szeptember 19-én tartandó Kossuth-ünnepen lepleznek le.

Az angol koronázás.

— aug. 9.

Az ünnepi díszbe öltözött London utczáin ma már tolongnak a kiváncsi milliók.

A Buchingham palotától a Westminsteri apátságig fényárban uszik minden; paloták és tribünök skarlat és páva kék draperiás ablakaiból oda szegződnek a látcsövek az állam arany hintajára. Ott . . . ott jön a felépült király.

Az ünneplés mesésnek igérkezik, habár az idő komor, s tarthatnak attól, hogy az ovácziót nagy részét elmossa az eső.

A készülődés elérte az izgatottság tetőpontját, s tegnap már naphosszat vágtattak a királyi marsall és a peerek fogatai, maga a velszi herczeg is körül tekintett a városban. Az utolsó próba szerint 5 negyed órát vesz igénybe az ünnepi actus.

Szombaton reggel féltizenegy órakor hagyja el az első diszmenet a Buckingham-palotát. Nyolcz nyitott diszkocsiból áll; az első hét kétfogatu, a nyolczadikba hat vasderes ló van fogva. A kocsikban a királyi család tagjai és a velük rokonságban levő herczegek foglalnak helyet. A menetet lovas trombitások és a testőrlovasság két svadronja kiséri. Háromnegyed tizenegykor indul el a walesi herczeg. Két kocsin jön udvartartása, egy harmadikban maga a trónörökös nejével. Ezt a menetet is lovasok kisérik. Tizenegy órakor hagyja el a király a palotát. A csodás királyi fogatokon az udvari személyek vonulnak fel, ezeket követik a szárnysegédek, majd az indiai herczegek gazdag viseletükben. Aztán következik lord Kitchener és a törzstisztikar. Majd lord Roberts következik lóháton, kiséretében lesznek többek között Károly dán és Albert slezvig-holsteini herczegek; Most jön a királyi pár az állami aranyhintón, Artur connaughti herczeg lovaskiséretében. A menetet további udvari méltóságok zárják be. — A király ma üzenetet bocsátott ki, amely népéhez szól és igy hangzik:

Népemhez! Olyan eseménynek, amelyet életem egyik legünnepibb és legfontosabb mozzanatának tartok, a koronázásnak az előestéjén, szivem nyilatkozik, hogy népemnek itthon, a gyarmatokon és Indiában kifejezzem a bensően érzett elismerést azért a szimpátiáért, amelyet akkor tanusitott irántam, amikor az életem olyan közvetlen veszedelemben forgott. A koronázó ünnep elhalasztása, attól félek, sok bosszuságot és gondot okozott mindazoknak, akik megakarták ülni ezt az ünnepet. De csalódásukat bámulatos türelemmel s önuralommal viselték el. Népemnek a gyógyulásomért való imádsága meghallgattatott s most legmélyebb hálámat fejezem ki az isteni Gondviselésnek, a mely meghosszabbitotta az életemet s erőt adott, hogy betölthessem azokat a fontos kötelességeket, a melyek rám, mint e nagy birodalom uralkodójára várnak. Ed-

---

magyar szivar. Az öreg igy küldetett magának potya-szivart, nehogy az osztrák finánez orra megérezze.

— Eljen a magyar királyi finánez! Ezzel a csodálatos kiáltással öleltük át derék kollégánkat és ládikáját s egy percz mulva szájunkban magyar királyi dohányjövedékkel telepedtünk le a legszebb vendéglő legszebb pontján, a mint a viertes Bataillonhoz illett is.

Gyönyörü kilátás nyilt innen Bécsre. Beláttuk az egész várost a maga óriási területével. Középen a Szent István-templom tornya, mintha hirdetné, hogy igazi nagyság csak a kereszt árnyékában található. A városon keresztülfolyva a napsugárban meg-megcsillan a Dunacsatorna, egyébként az egész Bécs egy óriásitarka háztömeg, melyből csak a templomtornyok emelkednek ki s a csatorna mellett kipiroslik a mi tornyos kaszárnyánk: a Rossauer-Kaserne is. A város fölött nyoma sincs annak a füstnek, mely Pestet a Svábhegy elől egészen elfödi; a gyárak mind kint vannak, bent pedig a sok szabad tér üdén tartja a levegőt. Csak este száll lenge, fátyolszerü köd a városra, mintha őrködni akarna lakóinak álmai felett. Csöndes, nyugodt odalenn minden, zaj nem hallik fel hozzánk . . . de mögöttünk az erdőben rákezd dalára egy kis madárka, édes női kaczaj felel rá a szomszéd asztalnál, a terrasz alatt felzendül a 60-ik gyalogezred (egri legények!) bandája . . . ne álmodozzunk, hanem igyunk! Pinczér! még egy pohár pilsenit!

A meghódítandó hölgyek azonban még mindig a jövő zenéjét képezték. Megilletődéssel vettük észre, hogy egyáltalán nem törődnek velünk, hanem kiki mulat a maga társaságában. Mindössze néhány feltünően csinos virágárús leány óhajtotta magát meghódíttatni, csakhogy ezeket meghódítani meg mi nem óhajtottuk.

Nem is tudom, bánatunkban hányadik pohár sörnél tartottunk már, mikor jön a pinczér és diszkrét mosolylyal átad nekem egy levelet. »Von einer Dame!« tette hozzá suttogva.

— Megvan a hódítás! ujjongtam magamban s feltörtem a levelet. Ez állott benne:

»Édes hadnagy úr!

Ha egy ismerőst akar találni, nézzen körül s aztán jöjjön mellém. Forrón üdvözli

Ismerőse.«

— Ki az a hölgy? riadtam a pinczérre.

— Nem ismerem kérem alássan.

— Szép?

— Elragadó!

— Karcsú?

— Mint a nádszál!

— Magas?

— No, a Kahlenbergnél alacsonyabb, de szép, sugár növésü.

— Az én ízlésem! Arcza?

— Tündér.

— Szája?

— Aranyat ér. Most viszem neki a nyolczadik pohár sört.

Azzal ott hagyott a szemtelen konfidens.

Szabó István

füszer, bor, csemege és vadkereskedése,

Nagyvárad, Fő-utcza (Dr. Grósz-ház),

városi és vidéki Telephon 251. sz.

Mindennemü **ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki viz főraktára Bihar-, Békés és Szilágymegyék részére.**

Ajánlja kitünő saját termésü **körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállitva literes üvegekben fehér asztali ó vagy uj bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér,** akik azonban a városi fogyasztási hivatallal az adóra kiegyeztek, literenként **20 filliérrel** olcsóbban kapják.

Mindennemü friss gyümölcsök: u. m. **Kajszin** és **Franczia** baraczk. Korai **körte** öt kilós posta kosarakban a legolcsóbb beszerzési helye. — Vidéki megrendelések azonnal teljesitetnek.

Raffia háncs, szőlőkötő fonál, rézgálicz (kékkojtó) pamut a legolcsóbb árban. 82

várd rex et imperator, Buckingham Palace, 1902. augusztus 8-án.

A lapok elragadtatással irnak e királyi szózat hangjáról s a Times megjegyzi, hogy a nép szivéhez szólnak.

Kossuth Lajos ünneplése Nagyváradon.

— Értekezlet a 48-as körben. —

Az egész országban megindult a mozgalom, hogy *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulóját hazafiasan megünnepeljék.

Az ország szivében: Budapesten ez alkalommal szeptember 19-én helyezik el a Kossuth hamvai fölé emelendő mauzoleum alapkövét s a vidék minden pontján emlékünnepélyeket rendeznek.

A nagyváradi függetlenségi 48-as párt tegnap a 48-as Népkör helyiségében értekezletet tartott, amelyen megbeszélték azon módozatokat, amelyek keretében Nagyváradon is megünneplik *Kossuth* Lajos születésének 100-ik évfordulóját.

Szokoly Tamás elnöklete alatt jelen voltak az értekezleten: Beczkay Lajos, Déry János, Milibák József, Dr. Altmann Jakab, Dr. Adorján Emil, Rátkay József, Halász Lajos, Schwarcz Izidor, Arany Sándor, Katona Mihály, Oláh Lajos, Nagy Antal, Mihalovits János, Weisz Károly, Diósy Ferencz, Mokry János, a sajtó képviselői stb.

Szokoly Tamás előadta, hogy országos mozgalom indult meg, miszerint Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóját megünnepeljék ez évi szeptember 19-én. Mivel látja, hogy az ünneplést más körből nem kezdeményezik, szükségét látta, hogy az ügyet a kezébe vegye, s azt leteszi a párt választmányához. Az a nézete, hogy az ünnepélyt ne a függetlenségi párt rendezze, hanem a város polgársága. A párt ugyan tegye magáévá az ügyet, de keresse meg a polgármestert és tanácsot, továbbá a szabadelvüpártot az együttes ünneplés módozatainak a megállapitására. Küldjenek ki egy bizottságot.

Többen azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy ne forduljanak a szabadelvüpárthoz, csak a polgármester utján a tanácshoz.

Szokoly Tamás ezt nem helyesli és sürgeti a határozathozatalt, mert a csütörtöki közgyülésen már határozni kell.

Dr. *Adorján* Emil azt helyesebbnek tartaná, hogy egy teljesen indifferens polgárt pl. *Rádl* Ödönt kérnek fel, hogy hivjon össze tekintélyes polgárokat az ünnep tárgyában. Az elnököt bizzák meg, hogy járjon el e tárgyban.

Beczkay Lajos helyesli, hogy a várost és a szabadelvüpártot felszólitsák az együtt ünneplésre. Ha nem fogadják el, rendezi a párt maga s látni fogja a polgárság, hogy pártszinezet nélkül akarták rendezni az ünnepélyt.

Weisz Károly hiszi, hogy tudnak és akarnak lelkesedni a más párthoz tartozó polgárok is Kossuth emlékéért s ezért igen helyénvaló, hogy a tanácsot és a szabadelvüpártot is felhivják az együtt ünneplésre.

Halász Lajos első sorban a programm megállapitását kivánja.

Az értekezlet elfogadta, hogy a polgármesterrel és szabadelvüpárttal érintkezésbe lépjenek. A párt részéről *Szokoly* Tamást, *Beczkay* Lajost és *Halász* Lajost küldték ki.

Az ünnepély programmja.

Szokoly Tamás ezután előterjesztette javaslatát az ünnepély részleteire nézve. Az ünnepély két részből állana. Az első rész a születésnapon, a második része az ünnepélynek szept. 21-én tartatnék, mivel szept. 19-én az összes függetlenségi képviselők Budapesten lesznek s csak 21-én mennek kerületeikbe. Az ünnepségek sorrendje a következő lenne.

Szeptember 18-án, csütörtökön a város feilobogózása, amelyre a polgárokat felhivják.

Szeptember 19-én reggel 9 órakor Istentisztelet az ujvárosi ev. ref. templomban, amelyet *Materny* Imre ág. ev. lelkész tartana, tekintettel arra, hogy Kossuth Lajos ágostai evangélikus volt. Felkérik az ev. ref. egyházi énekkart és az ifjusági dalárdákat, hogy az Istentisztelet előtt a Hymnust és utánna a Szózatot énekeljék.

Az Istentisztelet után a városházára vonulnak diszközgyülésre, melynek tárgyai lennének:

1. Kossuth Lajos életének méltatása.
2. Inditvány, hogy az emlékbeszéd és Kossuth Lajos érdemei jegyzőkönyvbe iktattassanak.
3. Inditvány, hogy Kossuth Lajos arczképét a város festesse meg közgyülési terme számára.
4. Határozza el a város, hogy Kossuth Lajos szobrának Nagyváradon leendő felállitását óhajtja s költségeihez hozzájárul.

Ezen a napon az iskolákban az előadások szünetelnének s a boltokat az Istentisztelet alatt bezárnák.

Az ünnepély második része szeptember 21-én délután és este lenne s azon dr. *Barabás* Béla képviselőnk is jelen lenne.

Délután a Rhédey-kertben nagy népünnepély, csekély belépti dijjal a szoborra. Este tánczestély és társasvacsora. Itt *Barabás* Béla dr. tartana beszédet.

Annak emlékére továbbá, hogy 1849-ben *Kossuth* Lajos a nagyváradi gör. kath püspöki palotában találkozott Bem tábornokkal, ezen épület falába emléktáblát illesztenének s ennek engedélyezése iránt felkérik a g. kath. káptalant. Az emléktábla szövegének megállapitására pedig *Hegyesi* Mártont és *Rácz* Mihályt kérik fel.

Az értekezlet *Szokoly* Tamásnak ezen előterjesztését teljes egészében elfogadta.

•

Az értekezlet által kiküldött bizottság még a mai nap folyamán felkeresi *Rimler* Károly polgármestert és *Hlatky* Endrét, a szabadelvüpárt elnökét.

A csütörtöki közgyülésen pedig inditványt tesznek, hogy mondja ki Nagyvárad város törvényhatósága, hogy Kossuth Lajos születésnapjának megünneplését óhajtja s e tárgyban rendkivüli közgyülést tart.

A függetlenségi párt holnap, hétfőn, aug. hó 11-én este 6 órakor ismét értekezletet tart a kör helyiségében.

A hadapródiskola uton.

Hadapródjaink tanulmányutjáról ujabban a következő értesülést vettük:

Zágrábból 5-én d. u. 2 óra 32 perczkor utaztak el a hadapródok a fiumei gyorsvonattal. Az Uzkor-hegység gyönyörü Kulpa-völgyében, a Nagy-Kapella festői karsztvidékén, 12 alagut után végre *Plase* állomás után feltünt a tenger kékellő tükre s gyönyörü kilátás nyilt *Veglia* szigetre és a Quarnerora. A mi kis magyar tengerünk megpillantására harsány »éljen«-ben nyilvánult meg az öröm és meglepetés.

Az állomáson, mint Zágrábban, a fiumei honvéd század egy kedves, magyar hadnagya várta őket, kinek kalauzolása mellett a Deák-szállóba tértek estelizni. 5-én este még a corzón vettek részt.

6-án a rizs-keményitő gyárat (Amido di Riso della Fabrica di Fiume) nézték meg, mely után a világhirü *Witehead*-féle torpedó-gyár megtekintése következett egy-egy jóizü, magyaros mérnök vezetése mellett. A *Japán* megrendelésére készült óriási torpedomintát is megnézték, melyet azonban a japán-bizottság nem fogadott el meg nem felelő sebesség miatt. A minta elkészitése, kisérletekkel együtt 20,000 K.-ába került a gyárnak.

Egy torpedót is lanciroztak ki a tengerre. Felséges látvány, midőn a szivar alaku torpedó nyilsebesen, de a kristálytiszta vizben jól láthatólag siklik áldozata felé. Az egész szerkezet hegye 1 méter mázsa lőgyapotot tartalmaz, mely a legnagyobb páncél-kolosszus felrobbantására elegendő. A torpedó közepét képező légtartányból nagy erővel kitódulő süritett levegő hozza mozgásba a torpedó végén elhelyezett propeller csavart, mely az egész szervezetet mozgásban tartja. A lancirozás után nagyszerü látvány a haragvó, forrongó tenger a lövés irányában. Maga a forrongás a felszinen csak a torpedó elhaladása után 60 lépéssel látható, mert 6—8 méter mélységben halad.

Ezen tanulságos és érdekfeszitő látványosság után délután tengeri kirándulás következett Lovrana Ika Abbáziába a »Magyar-horvát gőzhajózási társaság« által rendelkezésre bocsátott, magyar czimeres kormányzói hajón az »Előre«-n.

A fiúk irigykedtek rám, hogy micsoda hódítást csináltam, én pedig körülnézve, bosszankodva kerestem az illető hölgyet — hiába. Mérgemben megittam még egy pohár sört s haza akartam menni.

Egyszerre jön a pinczér és diszkrétül fülembe sugja:

— Azt üzeni a hölgy, tessék lemenni az udvarra, ott találkoznak.

— Megvan a hódítás! — kiáltottam fel. Viertes Bataillon! jertek utánam, hódítani!

A nagy Bocskay egészen fellelkesült.

— Eljen a negyedik zászlóalj! Zug, Schwarmlinie! Sturm! Piff, paff!

— Szegény feleségem, ha tudná! — sóhajtott fel az öreg Szenvedő s ezzel megnyugtatván lelkiismeretét, koczogott ő is utánunk.

A mint haladunk, megszólal egy asztalnál valami vénlányos, sipitó hang:

— Edes hadnagy úr! Ha egy ismerőst akar látni, ugorjon a nyakamba.

Odanézünk — hát a saját századombeli főhadnagy ült ott czivilben. Zavarunkat látva, elkezdett kaczagni.

— Oh ti czivilek! Hát nem ismertek rá az irásomra?

— Ismert az ördög! mondottam mérgesen. Azt sem tudtam, hogy irni tudsz.

— No sebaj; ez sikerült. Jertek, üljetek ide mellém.

Hanem most meg bennünk támadt fel a katonai virtus.

— Fiuk; kérdezte az öreg Szenvedő komor arczczal. Nem tudom, mi katonák leülhetünk-e czivillel egy társaságba?

Rövidesen megállapodtunk benne, hogy most az egyszer leereszkedünk a czivilbagázshoz és egy czivillel fogunk sörözni, annál inkább, mert a sör kitünő volt.

A hölgyek meghódítása tehát nem sikerült, de annál jobban sikerült a sörök meghódítása. Mikor hazafelé indultunk, olyan jó kedvünk kerekedett, hogy egész Bécsen át magyar nótákat daloltunk.

Be is gyültek a népek a mi lóvonatú kocsinkba csodálatunkra. Azt hiszem, ha czivilben vagyunk, a rendőr okvetlenül bekisért volna. Igy csak a porosz mintájú sisakjához emelte a kezét, katonásan szalutált, még majdnem jó mulatást is kivánt. Határozottan illedelmes férfiak ezek a rendőrök, a tisztnek mindig szalutálnak. Lovasrendőr, persze csak lovastisztnek.

A városban csöndes vacsorára gyültünk össze egy derék debreczeni magyar vendéglősnél, Tőkés Gyuri bácsinál. Ittunk a német sörre magyar bort, a miből olyan kiegyezési háboruság lett, hogy jónak látom az elbeszélés fonalát elejteni és a hódító nap további eseményeire a feledés fátylát borítani.

Elég az, hogy a másnap a negyedik zászlóalj legfőbb ékességei nélkül vonult ki. Diszes virágai, a tartalékos tisztek elhervadtak, mint négy ártatlan rózsabimbó.

———

Abbázia és a gyönyörü tengerpart, bájos, gyönyörködtető látványt nyujtott a szemnek s nemsokára a megérkezés után, magyar bonvéd apródok salto mortáléi zavarták fel az osztrák tengeri fürdő csendes tükrét. Pár órai időzés után, a nagyobbára magyar közönség szives üdvözlései közben hagyták el Abbáziát.

A magyar viz érintésénél fölcsendült a magyar imádság hangja a hajóról, melyet népdalok követtek a kiránduló csolnakázók lelkes kalaplengetései és üdv integetései közben, s a magyar part sziklái visszaverték a szent imádság hangjait, ki a kéklő Adria hullámai felé.

7-én a tengerészeti akadémia, a kormányzói palota és a legmagyarabb főherczeg kies villájának megtekintése következett, melynek cyprus és narancsfáktól környezett remek terreszáról elragadó kilátás nyilik a tengerre és a városra.

Azután a csokoládé-gyárat tekintették meg és a délután folyamán ugyancsak a fenti társaság hajóján indultak az egyetlen hires magyar tengeri fürdőbe *Cirquenicába.*

Gyönyörü napfényes időben fél 2 óráig tartott az odahajózás. Festőien szép partmellék a magyar kikötőkkel, Porto-Ré s a beljebb fekvő Buccari látképével. Porto-Ré után két kopár mészkősziklás sziget. Veglia és Scolo san Marco között kezdődik Canale mal Tempo (rossz idő, a sok bóra miatt) név alatt a Morlacca csatorna. Helyenkint egész szélessége mindössze 30—40 m.

A kiszállás után tengeri fürdő következett s a sós vizben megujult az élénk élet. Saltókat csináltak, gulákat alakitottak s szeretettel és lelkesedéssel vették körül velük mulató parancsnokukat és tanáraikat. (Mayor Miklós őrnagy, Burza o. t. százados, Bethlenfalvy főhadnagy, Kovács főhadnagy.

Ezután még a József főherczeg szálló s a tengerparti városka megtekintése következett, melyek után a kis magyar czimeres »László« a hymnus hangjai s a közönség éljenzése közt indult vissza Fiume felé.

A hadapródok 8-án reggel a »Magyar-horvát gőzhajózási társaság« (melynek szivessége minden tekintetben a legnagyobb mérvben nyilatkozott) hajóján a »Cirquenica« gőzösön Polába indultak, hova d. u. 4 ó. 15 p. fognak megérkezni. *Incomnu*

Fürdő levél.

Karlsbad, augusztus 6.

Tisztelt helyettes Főszerkesztő Ur !

Amolyan lelkiismeret furdalás féle kezdett bensőmben lázongani azóta, mióta Kóby jellemrajzából kisyllabizáltam, hogy a »Tiszántúl« szerkesztéseért még távolléte alatt is felelős Főszerkesztő Ur Borszék árnyat nyujtó fái alatt elmélkedhetik a világ folyásáról. — Első levelemben megpenditettem, hogy ha erre felé vetődik, kiváló bizalmam, hazafias szeretetem pályatársi ragaszkodásom némi csekély külső, jeleként kölcsön ügylet irányában intézek merényletet duzzadó tarsolya ellen. Vigasztaltam, biztattam, hogy siessen, zónázzon, sőt repüljön ide, ha a szerkesztőség szük és meredek lépcsőzetének átkos sulyát tovább viselni nem akarja, mert itt termete előnyös transformatióban részesül a kitünteto vendégszeretet révén. Nem tudom, hogy melyik részétől a kettőságu invitationak ijjedt meg, hogy éppen ellenkező irányban keresi megrongált egészségének restauratióját, de engem azóta bánt valami s magamnak nem győzök elégszer keserü szemrehányást tenni, hogy legrózsásabb terveim még a megvalósulás reménybeli stadiuma előtt dugába dőltenek.

Ezek után kihez forduljak nagyobb bizalommal, mint a t. helyettes felelősségmentes Főszerkesztő Ur tiszteletérdemlő alakzatához, hogy vasmarkával hasson a szedőgyerek fülczimpájára, ha ez az igen tisztelt publicum óhajának nyilvánulása előtt megpuhulva nem akarná napvilágra hozni Karlsbad természetrajzi ismertetését.

Igen, természetrajzit ! Mert ez irányban tett tapasztalataim csak három hét alatt tudtak annyira-mennyire megérni, hogy legalább egy falatnyit felmerészeljek tálalni az olvasók ujdonság-éhes asztalára.

Az állatvilággal röviden lehet végeznünk. Hatalmas arányokban domborodik ki az a bibliai szent igazság, hogy az ember koronája a teremtésnek; ő érette van alkotva mindaz, mi a földtekén kivüle létezik. Ha ugy 12 óra után baktat végig az ember bármelyik utczán, a szaglás érzéknek küldöncze tánczolva epekedve rohan a központi kormányhivatalba, hogy felszólitsa az akaratot mozgató lelket az alkalomra, mely jószántából kinálkozik, t. i. a kormány gyeplőjének megmarkolására a meghunyászkodott, rettegéstől összezuzott, tiszteletteljes félelmétől sült-főtt állatvilág felett. — A hasznos házi állatoktól a vadászati tilalom által védett kártékony ragadozókig, a gerinczesektől a csontnélküliekig, a puhányoktól a kemény rágcsálók, — (vagy mit beszélek) rágósakig mind mind készen les a szerencsére, hogy épen nekünk mutassa be étel-áldozatját. — Persze az áldozat költségei minket terhelnek, mert az itteni jogtudósok se adták fel a régi elvet: jog és kötelem karöltve jár.

A négy járművü állatvilág egyes képhordozóival (egycsüllkü-e, kétcsüllkü-e, mellékes) érdemes közelebbről is foglalkozni.

A fáradt emberi lábak pótlására itt a ló, szamár, kutya vállalkoznak. A ló, illetve fiákkeres ló hasonszőrü az otthoniakkal; csak az oldalbordák számlálhatóságát rejti el szemérmesen a kiváncsiság elől. A fülét sem teszi ki az időjárás vad szeszélyeinek, hanem valami alkalmatossággal, melynek rendeltetési hasonlósság alapján »fül-tyü« nevet adhatunk, védelmi helyzetet foglal el.

A kocsisok szintén hasonlók a honiakhoz, csak valamivel jobban érdekliődnek a köztisztaság iránt s a megszabott tarifán tul nem mernek követelni semmit a policzáj vonzó erejétől édesgetve.

A négypatások másik csoportja a szamarak osztálya. Főleg a meredek promenádokon, fárasztó hegyi utakon hasznavehetők. A ki itt látja a jólgondozott, simaszőrü szamarakat, a mint a kétkerekü talyigát méltóságteljesen huzzák a bentülővel együtt, levetkőzi előitéletét, mely allegoriai eszmévé avatta azokat. Mert itt sem nem szamár, sem nem lusta a szamár, hanem okos, előrelátó és — ha serkentik — fürge is.

Nem tudom, hogy a karlsbadi diákok diszjelzője mi, de ha szamárnak titulálják őket még büszkeség dagaszthatja keblüket. A mi engem meglepett, az, hogy itt már másod izben tapasztaltam eltérést a mi mindennapias szamarainktól.

Az első eset magyar fürdőn történt, hol némely fürdővendég kalauz gyanánt használta. T. i. egy pár csillagász, föld- és természetrajztudós kirándulási expedicziót eszközölt meg. Felszerelték magukat katonai térképpel, compassal, lépésmérővel stb., csak eleséget s ruhát nem igen czipeltek, mert pontos időre megrendelték az ebédet is maguknak. De az expeditió mindjárt eleintén kudarczot vallott; sürü ködréteg ereszkedett alá, melytől se utat, se mappát nem láttak; haladtak a delejtü szerint, mindhiába; kiabáltak, mindhiába; az ebéd rég elromlott s nekik az éhség nem igen jutott eszükbe, inkább a felett tünődtek, hogy találnak vissza.

A félelem már tetőpontjához közelgett, midőn a ködfelhőből kibontakozva megjelent a mentő — angyal? nem; hanem a — szamár. Csendesen bandukolt hazafelé mindenféle csillagászati szerszám nélkül orra után. Reputatio ide, reputatio oda, egyik belekapaszkodott a szamár farkába, a többi utána sorakozott s a bölcs vezető kalauzolása mellett visszakerültek a kiindulási ponthoz.

Ez fejti meg, hogy a fürdői szamarak megbecsülésben részesülnek.

Harmadik igavonó állat a kutya. Kis kocsik elé fogva, apróbb terheket szállit a szomszédos falvakból. A nyelvük csak ugy lóg a fáradságtól. Mindenesetre humanusabb eljárás, mint emberekkel, vagy gyerekekkel huzatni hasonló terhet, mint nálunk megesik. De azért a német maga is segit kutyájának, midőn a rud előtt menve maga után vezeti, avagy vezetve huzza a kocsit. Sokszor a különbség a honi szokástól csupán arra szoritkozik ilyformán, hogy a magyar huzza a teherrel megrakott kocsit, a német pedig huzza maga után a kutyát is, kocsit is mindenestől.

Az éneklő madarak képviselője csupán a veréb, mely immunitásának palástja alatt nagyon is bivalkodó. Mivel nem bántják, hát otthonosnak érzi magát s a hozzá közeledő ember előtt nem repül el, sőt szobában is visitel s mivel visszautasitásra nem akadt, bizony elbizta már magát. Már mindegy, én nem avatkozom bele a városi ügyekbe, de azért az egy hétért, mely még leülendő, inkább eltüröm a verebek tolakodását is.

Az összes természetrajzi osztályok közül azonban az ember van legnagyobb számmal képviselve. Karlsbad német város, tehát lakóit a germán faj tulajdonságainak kaptafájára lehetne húzni. De mivel sok mindenféle natióval érintkezik, minden nép nemesebb vonásaiból is plagizált egy párat, mely azután jellemzi is a karlsbadi benszülötteket.

Ilyen jellemvonás, mely az idegennek első tekintetre szemébe ötlik, az előzékenység s vendégszeretet. Csak egy hibája van a háttérben, illetve saison végén, hogy fizetni kell érte. Mert szivesen adnak lakást, szivesen felszolgálnak, csak szavadnak sulyt kölcsönözzön a zsebed. Anélkül még levegőt se kapsz, élvezhetőt. Hogy pedig az előzékeny bánásmód megtalája, a maga méltó objectumát, az idegeneket 4 osztályba sorozzák s osztályok szerint vetik ki a gyógytaksának elnevezett adót vendégszeretetük jeléül. Az első osztályba soroztatnak a koronás fejüek, koronás czimert viselő libériás inasok gazdái, a baukárok stb. A második osztály az értelmiség azon tényezőit tartalmazza, hol az intelligentiának aránya az anyagiakkal összhangzatba van hozva s igy többet remélhet tőlük a sógor Harmadik osztályt képezik a szegényebb dijjazásu, de még mindig uri emberek, végzett földesurak, katonák, póstások, szóval: kiknél az állam szab határt a jókedvü adakozásnak. A negyedik osztály magában foglalja végre a gyermekeket, kisérő néven szereplő szolgálókat s előbbi osztályok egyikéhez sem soroltakat.

A gyógydij kivetése a polgármesteri hivatalban megy végbe. Persze világos dolog, hogy az előzékeny, udvarias polgármester senkit sem akar megsérteni s rangján aluli osztályba sorolni s inkább magasabb osztályba helyezi, mely kitüntetés azután kellő ellenértékkel dijjazandó Ez eddig nem volna előttem ujdonság; mert az utmutató előre kioktatott mindenről.

Mikor karlsbadi költségvetés-tárgyalás folyt jobb oldali nadrágzsebem, lajbizsebem meg a bugyellárisom között, elégszer felvetődött a kérdés, hogy ugyan melyik osztályba becsül bele a német, azaz mennyit néz ki belőlem. Azt biztosra vettem, hogy az első osztály nem fog magáénak vallhatni, mivel korona egyáltalán nem ékíti fejemet (már a tonsura viselés is lehetetlenné vált, pedig ez canonjogi szabvány volna), az inasaim se hordanak czimeres libériát, (mert csak egy volna a reális életben, de az is csak harmadrészében az enyém), hogy az is csak harmadrészében az enyém), hogy bankár nem vagyok, azt elhiszi rólam mindenki. A második osztályban megkivánt kellékek is hiányosan vannak nálam képviselve: főleg nagy a dissonantia az intelligentia (nem dicsekvés, mert állás szerint mérik, nem pedig felkelés szerint) meg a szellemieknek anyagiakkal való mérlegelése között. A negyedik osztály nem kivánatos előttem sem, mert nagykoru s önálló vagyok. Hát a józan ész diktálta, hogy majd a harmadik osztályu gyógydij fogja fogyasztani csekély ingóságomat.

Minden tervet elrontott az udvariaskodás. Nem tudom maig sem, hogy komolyan-e, vagy csak csalétekképen az emberiség második classisába vettek be. Orvendtem is neki, hogy mily hirt. dicsőséget szereztem én már is hazámnak, egyházmegyémnek, proxime pedig a lyczeumnak. Nem kerestem az elismerést, de jól esett,

mert kanonok Urakkal, földbirtokosokkal egyrangba szerepeltem. Három napig tartott az öröm. Akkor jött a fizetési meghagyás a gyógydij ügyében. Tusára kelt bennem a hét fő bün két elsejének a nemesitett kiadása: az önérzet meg a takarékkosság. Végre is az utóbbi győzött s elhatároztam, hogy elháritom a német hizelgését s élek szabad polgári jogom legdicsőbbikével és appellálok. Gyönyörü védbeszédet fundáltam ki a munkás osztályok elnyomásáról, a burzsoák tulkapásairól, a nemzetközi bonyodalmak káros hatásáról a kiegyezésre, végül a szerénység erényéről. Igaz, hogy szótárt is vittem magammal eszméim istápolására, de most itt elvről volt szó, hogy a magyar ne engedje tovább szipolyoztatni magát a némettől. Két órai várakozás utá bejutottam a polgármesteri tekintély elé. Haptákba akartam vágni magam, hogy apologiámat pro domo eldeclamáljam, mikor a nagy ur megelőzve diványt mutatott. Hohó, rajtam már nem fog udvariaskodásod, gondoltam, de azért leültem, mert eleget ácsorogtam ajtaja előtt, vele szemben pedig hadd érvényesüljön a paritas: ő is ült, hát én is. Majd beszélt, hogy mit? nem tudom, mert Schiller nyelvén nem hall fülem, én is beszéltem, melyről biztos vagyok, hogy ő nem értette el, de hatásos volt; mert a vége, hogy erélyes fellépésem előtt meghajolt s a harmadik osztályba, még pedig annak első alosztályába kerültem s megmentettem 6 koronát a magyar nép számára.

Tanulság: bátyja! ne higyj a németnek! valamint, hogy az idő pénz. Két órámba került 6 korona. De mivel olvasóim ideje is pénz, hát nem fecsegek, hanem igaz magyar szeretettel búcsuzom, hogy kiki pénz kereső dolog után nézhessen. Tehát Isten veliink!

Mindnyájukat szivből üdvözlöm.

Feszeky.

UJDONSÁGOK.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Gyászmise Schlauch bibornokért.** Boldog emlékezetü *Schlauch* bibornok-püspökünk lelkiüdveért tegnap az egész egyházmegyében megillető fényü gyászmisét mondottak. Nagyváradon a székesegyházban *Vinkler* József nagyprépost püspöki helynök tartotta a requiemet fényes segédlettel.

* **Személyi hir.** *György* Aladár a kiváló közgazdasági iró városunkban időzik, hol a Szigligeti-társaság könyvtárát vizsgálja át.

* **Tömeges apáczaavatás.** Megható egyházi ünnepség szinhelye lesz e hó 16-án a temesvár-józsefvárosi Notre Dame templom. E napon ugyanis 26 leány, mindmegannyi fehér liliom mond le a nagyvilági zajos életről és visszavonul a magányba a zárda csendes, megnyugvást nyujtó falai közzé, hogy a földi életet egyedül a hit és tudomány szolgálatában töltsék el, örök hüséget esküdve Jézus Krisztusnak.

* **Athelyezés.** *Nagy* Sándor berettyó-ujfalui vasuti állomásfőnök áthelyezéséről értesülünk. A közkedveltségnek örvendő tisztviselő Szentesre távozik. Akik ismerik az előzékeny, nagy müveltségü főnököt sajnálattól veszik tudomásul Nagy Sándor távozását. Helyébe *Szüsz* Gyula szolnoki vasuti tisztviselő lép.

* **A községi iskolák megvizsgálása.** A községi iskolák ügyeit ez idő szerint mint referens *Bordé* Ferencz főjegyző vezeti. Hogy alaposabban megismerkedjék a községi iskolák ügyein kivül azok állapotáról, felszereléséről tegnap *Réz* Mihály felügyelőigazgató társaságában megszemlélte a községi iskolákat.

* **A torontáli főispán a Schwarzerben.** Országszerte megdöbbenést keltett a hir, mely a torontáli főispánról gróf *Bethlen* Miklósról az egész országot bejárta. A szerencsétlen főispánon ugyanis alig, hogy a diszes állásába installálták, elmebetegség jelei mutatkoztak. Bethlen különben már az állása elfoglalása előtt sem volt egészséges elméjü, amennyiben rendkivül gyönge emlékező tehetsége volt. Utóbbi időben annyira veszedelmessé lett az idegbaja, hogy családja Budapestre Schwarzer szanatóriumába szállitotta az elmebeteg főispánt, hol semmi reményt sem füznek felgyógyulásához.

* **Fehér fecskék.** Berettyó-Ujfaluban a közérdeklődés tárgya most egy fehér fecske. Az érdekes természeti ritkaság napok előtt tünt föl a fecskék között s mint tudósitónk irja, teljesen kifejlődött példány s csak szinben különbözik társaitól.

* **Nem kell német óbégatás.** A német zenger-truppok, legalább nyiltan, nem rontották ez évben a levegőt Nagyváradon. Hillinger Miksa, a Fekete Sas vendégiőse azonban nem elégedett meg azzal, hogy a magyar nyelven kivül olasz, franczia és angol kuplékat, dalokat stb. adtak elő a különféle csepürágók, hanem minden áron azt akarta, hogy a müsor felét németül adhassák elő. A kapitányi hivatal ezt nem engedélyezte, s a városi tanács elutasitotta az ez ellen beadott felebbezést. Hillinger Miksa azonban a belügyminiszter elé vitte az ügyet, aki azonban szintén elutasitó határozatot hozott, azon indokolással, hogy két egybehangzó határozat ellen felebbezésnek nincs helye. Igy a jövőben sem lesz német jodlirozás a Sasban. Csak aztán ezen álláspontját mindenkor és mindenkivel szemben tartsa fent a kapitányi hivatal és a városi tanács.

* **Avar sirok a Bácskában.** Zomborból irják, hogy Bácsmegye őstörténetének tanulmányozására nézve igen fontos leletre akadt Weigang János apatini polgári iskolai tanár, a megyei történelmi társulati választmányi tagja, ki ásatásaival már eddig is kiváló érdemeket szerzett. A napokban ugyanis öt avar sirra bukkant. A sirokban talált tetemek közül négy arczczal kelet felé fekvő helyzetben volt egymás mellé helyezve, mig az ötödik, ami igen szokatlan, keresztben feküdt. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy az utóbbit később hantolták el.

* **Buvárkodás a debreczeni kollégiumi könyvtárban.** *Zsák* I. Adolf nagyváradi egyházmegyei végzett papnövendék, ki történelmi buvárlatok és irodalomtörténeti kutatásokkal foglalkozik, a közelmultban hosszabb ideig tartózkodott Debreczenben, hol a kollégium anyakönyvtárának — mely egyike az ország leghatalmasabb könyvtárainak — legértékesebb osztályát, a kincseket érő reliquákkal telt levéltárat tanulmányozta behatóan. A jövő héten ismét folytatni fogja buvárkodását.

* **A darazsak irtása.** A mult évben is — hasonlóan az előző évekhez — a darazsak az ország több részén rendkivül elszaporodtak és jelentékeny károkat okoztak a gazdáknak gyümölcseikben és szőlőikben. A darazsak pusztitását végre a földmivelési miniszter is megsokalta és a m. kir. állami rovartani állomás által bő utmutatást készittetett a darazsak elleni védekezésre vonatkozólag. Ezen utmutatást a miniszter körrendelet kiséretében megküldte az összes törvényhatóságokhoz miheztartás végett, szigoruan meghagyva, hogy ezek az utmutatást a saját szőlő- és gyümölcstermelő községeiben a szokásos módon többször tétessék közzé és utasitsák a községi előljáróságokat, hogy ez iránt a mezőőröknek és a hegyőröknek kötelességévé tegyék, mert a védekezésnek csak igy lehet sikeres eredménye. A leirat tegnap érkezett meg Biharmegye törvényhatóságához is.

* **Honvéd póttartalékosok városunkban.** Daczára annak, hogy katonaságunk nemsokára hadgyakorlatra megy, nem fognak nekünk hiányozni, amennyiben 640 póttartalékos honvéd gyül egybe városunkban, kik helyettesiteni fogják a mi katonáinkat az utczákon és Korzón. A vendégkatonákat részint a régi honvédlaktanyában, részint pedig a járványkórházban helyezik el.

* **Herczegnőből munkásnő.** Egy pétervári lap regénybe illő dolgot közül egyik számában. Azt irja ugyanis, hogy Zulukidje Helén orosz herczegnő, ki rengeteg vagyonnal rendelkezett, de nagy fényüzése miatt azt elverte, most oly nyomoruságba jutott, hogy kénytelen volt munkásnőnek beállani egy odessai kénsavgyárba, hol 1 rubelért egy hétig kell nehéz munkát végeznie.

* **Szerencsétlenség a vasuti gépmühelyben.** E héten már a második szerencsétlenségről kell hirt adnunk. Tegnap délután ugyanis *Kálnai* Béla vasesztergályost a vasuti gépmühely rendes munkását érte a bal végzet. Munka közben használt gépkerék elkapta jobbkezét és csuklóját ketté törte. A szerencsétlen fiatal embert sulyos sérülésével a biharmegyei közkórházba szállitották. E csapásban egyedüli vigaszunk, hogy az első áldozat Látay Sándor már valamivel jobban van s remény van felépülésére.

* **Kocsisok végzetes versenye.** Komádiból irják, hogy végzetes harczba keveredett ott egymással két kocsis Héder János, a ki első kocsisnak tartja magát Komádiban, amiatti haragjában, hogy egy másik kocsis elébe mert hajtani, — társát hasba szurta oly veszedelmesen, hogy életben maradásához kevés a remény. Hédert a csendőrség letartóztatta.

* **Pasteur szobra.** Sokkal több ember előtt ismeretlen bizonyára ez a név, mint valamelyik hadvezéré, a ki gőzölgő embervérrel irta be nevét a történelem lapjaira. De ha magasabb pontokról nézzük az emberi dolgokat, tartalmasabb, értékesebb ez a név: Pasteur, mint egy Napóleon, vagy egy Bismark. Egy ember, aki egyszer és mindenkorra megszünteti az emberiség egy rettenetes nyavalyáját, s e korszakalkotó felfedezésével oly élesen világitott uj perspektivát nyitott a tudományban, a melyen azóta nagy felfedezéseket tettek, s még nagyobbakat várhatunk. Pasteur diadala a bakteriumokon, valóban nagyobb értékü, mint egy véres, puskaporos győzelem. A nagy ember érez-szobrát tegnapelőtt leplezték le Dolében s ma már ott áll a tudós érczalakja, talapzatán e felirattal: »Termentation«. E szó bizonyára tovább marad a dicsőséges diadal jelzője, mint akár Austerlitz is.

* **A javasasszony.** Egy gonosz lelkü czigányasszonyt tartóztatott le tegnapelőtt a novoszellói csendőrség. Rablással és gyujtogatással van vádolva. Tudósitónk igy irja meg az esetet. Czipán Mari czigányasszony arról volt hires a faluban, hogy a szerelmes leányoknak és asszonyoknak kártyát vetett és arczkenőcsöket készitett. A mult kedden bement Bozárovics Jován házába, hol a házigazda 18 éves leányát egyedül találta otthon. A leány kitárta szive fájdalmait a czigányasszony előtt, mire Czipán Mari átvezette a leányt a kamrába s ott hókuszpókuszok között kötelet csavart a leány derekára és lábaira, majd pedig meghagyta neki, hogy addig imádkozzon, mig ő visszatér. Ezután a kamraajtót rázárta a leányra s a szobába ment, hol a ládákat feltörte s az ott talált készpénzt, aranypénzeket, nyakéket és egyéb drágaságokat magához vette s azután mielőtt távozott volna, felgyujtotta a háztetőt és elosont. A bezárt leány csak akkor sejtette, hogy veszedelem lehet, a mikor kivülről, nagy lármát és recsegést hallott s a kis kamraablakon tódult be a füst. Sikoltásait az oltáshoz összefutott emberek meghallották s nagynehezen még élve kihuzták a megkötözött leányt, a ki a nagy

füsttől és ijedtségtől már teljesen elalélt. Mikor magához tért, elmondta, hogy mi történt vele. A czigányasszony tagadott mindent, de a ruhája közt bevarrva megtalálták az elrabolt pénzt és ékszereket s ennek alapján letartóztatták és bekisérték a törvényszékhez.

* **A hétről.**

Az amerikaiak hir szerint föltalálták a tökéletes ágyut.

Már ebben is különb az amerikánusnál a hadügyi miniszterium. Ez minden két esztendőben feltalálja.

*

Börze stílus. Zab csöndes, tengeri kellemesebb, káposzta, repcze változó, rozs nyugodt, őszi árpa eltanyhult.

*

Falb már kiadta a közel jövő kritikus napjaira a maga jóslatát. Ebből már látszik, hogy a a Kossuth száz éves születése napján Széllcsend lesz.

*

Kinos kérdések.

— Mit csinál mán a kiegyezés ügyében a miniszterelnök?

— Kél, száll mán és száll kél mán Széll Málmán.

*

— Hogy hivják a bánya tulajdonos özvegyét?

— Bányatos kis özvegy.

*

Tévedés.

Szakácsné (a bakájához): Te Pista, tegnap az ur a sötétben összetévesztett a feleségével . . .

Pista: Tán megcsókolt?

Szakácsné: Ellenkezőleg: összeszidott.

(*Kakas Márton.*)

* **Gyilkosság.** B.-Ujfaluban az ugynevezett Sás részen pénteken reggel halva találták K. Balogh Mihály kerülőt, ki az előtt ujfalui kertcsősz volt, legutóbb pedig Vécsei Loránt somota pusztai mezőőrje. Kétséget kizárólag meg lett állapitva, hogy az illetőt erős botokkal verték agyba-főbe, mig meg nem halt. Az esetről a főszolgabiróság, kir. járásbiróság és ügyészség azonnal értesitve lett. A tetteseket pedig, kik minden valószinüség mellett bosszuból követték el a gyilkosságot, a csendőrség szorgos segitséggel nyomozza.

* **A vallás őrültje.** Megrendítő eset történt a minap a somogymegyei Cseplen községben. Özvegy Durczák Károlyné vallási őrületében gyilkosává lett a saját gyermekének. Durczákné, két évvel ezelőtt egyszerre veszitette el férjét és két nagyobb gyermekét. A vonat gázolta el ezt a három kedvesét. A szegény asszonyt e csapás annyira megtörte, hogy azóta buskomor lett, kerülte az embereket s e helyett folyton imádkozott. Még életben maradt kis gyermekének valósággal babonás félelemmel viselte gondját. E hét elején egyik rokona látogatta meg Durczáknét, aki egyedül lakott a gyermekkel. A mint a szobába belépett, nagy rémület fogta el. A négy éves kis gyermek átmetszett nyakkal az asztalon volt kiterítve, mellette gyertyák égtek, egy tálban pedig vér volt, a mit a kis gyermekből eresztett az anyja. A látogatóba érkezett Mihályiknét mosolyogva fogadta Durczáknő, a kinek elmondta, hogy az angyal neki megparancsolta, hogy kis gyermekének vérét vegye s azzal mosakoljék meg, hogy megtisztuljon, mert csak igy jutnak a menyországba. Mihályiknő borzadva hallgatta rokona elbeszélését s azonnal jelentést tett az előljáróságnak, mely intézkedett az őrült asszony biztonságba helyezése iránt.

x Felhivjuk olvasóink figyelmét *Deutsch K. I.* **üveg, lámpa és porczellán** üzletének áthelyezését jelentő, lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

x **Megérkeztek a nyári idényre** a legszebb czipő áruk, melyek szép és csinos kiállitasuk mellett, az előre haladott idény miatt *25 százalékkal olcsóbbak*, mint voltak. Nagyszerü ujdonságok Chewreux, Box és sárga czipőkben. Alkalmi vétel esőernyőkben és harisnyákban. **Nádor Henrik** és Társa Nagypiacz-tér, Kereskedelmi Csarnok.

Igazságszolgáltatás.

Csőd. A nagyváradi törvényszék tegnap tartott ülésében *Simkó* József székelyhidi kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztosul Dr. *Csulyok* Béla kir. törvényszéki biró, tömeggondnokul Dr. *Babos* János székelyhidi, helyettesül Dr. *Ertsey* Péter nagyváradi ügyvéd neveztetett ki. A követelések bejelentése f. évi szeptember 20-ig bezárólag.

SZINHÁZ.

Burrián távozása. A csoda hangu tenorista, ki a mult szezonban Nagyvárad közönségét is elragadta mesés drámai és ének müvészetével, meg válik a magyar operától. Noha az Opera vezetősége hajlandó Burrián fizetését 40.000 koronára emelni. Burrián mégis megszegi szerződését s itt hagyja a budapesti Operát s Drezdába szerződött, ahol szerződtették a feleségét Jelinek Franciskát is. Ketten együtt kapnak 32.000 márkát. A tenorista már fel is oszlatta Podmaniczky-utczai háztartását, butorait eladta s végképpen hátat fordit a magyar fővárosnak.

Az angol koronázás.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

London, aug. 9. Tegnap este a Westendben igen sok ház illuminálva volt. A főutczákon óriási embertömeg hullámzott. A Buckingham-palota előtt a tömeg a nemzeti himnuszt énekelte. A kedvezőtlen idő daczára igen sokan az éjszakát azon az uton töltötték, a merre a koronázási menet elvonult. Tegnap délelőtt a vasuton a Westend különböző pontjaira 6000 főnyi katonaság érkezett meg. Összesen 27.000 ember érkezett ide az összes fegyvernemekből.

London, aug. 9. Hajnalban ágyulövések jelezték a koronázás napjának kezdetét. A Towerben 41 és a Hyde-parkban 21 diszlövést tettek.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Londonból a királyi koronázásról a következőket jelentik. Féltizenegykor délelőtt indult a székesegyházhoz az első menet, mely nyolcz hintóból, egy század testőrségből, a királyi család tagjaiból, az idegen herczegek és herczegnőkből állott. A második menet élén a velszi herczeg haladt nejével. A királyi diszhintót egetverő éljen riadalom kisérte. A diszhintó mellett lovagolt a connaughti herczeg és Kitchener.

Tizenegy óra 25 perczkor érkezett VII. Eduárd hintaja, az apátsághoz. Az érkezést ágyulövések hirdették. Tizenkétóra 40 perczkor tették fejére a koronát, mely szintén ágyulövések közepette ment végbe.

Egy negyedórával később megkoronázták a királynét. A szertartás befejeztével felállott a gyülekezett s a *Gott sáva the King and the Quen!* kiáltásba tört ki. Az ünnepély fényét, — mely világra szóló — a ragyogó öltözékek nagyon emelték. A hangulatra és lelkesedésre pedig a király és királyné kitünő állapota hatott emelőleg.

London, aug. 9. Az utczákon mégis rendkivül nagy néptömeg hullámzik. A Westendre vivő emberek által ellepett vonatok gyors egymásutánban követik egymást. Reggel 7 óra óta sürü néptömeg áll azokon az utczákon, a melyeket a koronázási menet át fog haladni, Ünnepi kedv uralkodik. Az idő szép. (M. T. I.)

TAVIRATOK.

Körber Rátóton.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Mint értesülünk *Körber* még kedden is Rátóton marad, s valószinüleg e hét végen mennek *Széllel* együtt Ischlbe ő Felségéhez a jelentések megtételére.

Francziaország és Sziam viszonya.

Páris, aug. 9. Az Echo de Paris értesül: A külügyminisztériumban kijelentik, hogy Francziaország viszonya Sziamhoz távolról sem olyan feszült, a milyennek állitják. Klobukovszki bangkoki franczia követ visszatér Francziaországba, hogy mint rendesen szokott szabadságát ott töltse. Francziaország viszonya Sziámhoz egyáltalában nem rosszabbodott. Bizonyos nehézségek vannak ugyan még, de talán soha sem volt olyan kevés ok arra, hogy azokat tragikusan fogják fel, mint jelenleg. (M. T. I.)

Öngyilkosság mozsárral.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Obermolból a legujabb öngyilkossági fegyver használatáról értesitenek. Ott ugyanis Kaufman Konrád földbirtokos a puskaporos mozsáron helyezkedett el s azt gyujtotta meg. A mozsár nagyon természetesen felrobbant és teljesen összeroncsolta az idegbajos embert.

Megemlékezés az angol koronázásról.

Bécs, aug. 9. A mai koronázási ünnep alkalmából az angol nagykövetség templomában ünnepi istentisztelet volt. Jelen volt a nagykövetség ügyeinek vezetésével megbizott Milbanen nagykövetség titkár és a nagykövetség és a konzulátus többi tagjai, továbbá Liechtenstein herczeg főudvarmester, mint ő Felsége képviselője. Lützow és Mérey osztályfőnökök a külügyminiszterium képviseletében, továbbá a diplomácziai kar és az angol gyarmat tagjai. (M. T. I.)

Az uj angol kormány.

London, augusztus 8. Tárczanélküli miniszterekké neveztettek ki: Windsor lord a közmunkaügy és középitkezések első kormánybiztosává, sir Aktaud Haud a kincstári hivatal parlamenti titkárává, Hayes Fischer a kincstári hivatal pénzügyi titkárává, A. V. Forster a kincstári hivatal kormánybiztosává, Earl of Percy India államtitkárává, Cochran belügyi államtitkárrá, Earls Hardwicks hadügyi államtitkárrá, sir W. Anson a közoktatásügy parlamenti államtitkárává, Bonal Law kereskedelemügyi államtitkárrá. (M. T. I.)

NYILTTER.

—

Weiner és Grünbaum

Budapest, Váczi-utcza 2.

Egyéves önkéntesek részére a legolcsóbban készíti az egyenruha felszerelést.

Egyéves önkéntesek részére készíti a legelegánsabb egyenruhákat.

Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.

Egyéves önkéntesek részére sorozási és áthelyezés kérvénymintákat díjtalanul küld.

Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ád díjtalanul felvilágositást.

Egyéves önkéntesek részére ujabban kiadott „Egyenruházati Közlemények“ czimü könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum

Budapest, Váczi-utcza 2.

Pénzt szerzek.

Kölcsönt födbirtok és házakra. Jelzálog, személyi hitel, tárcza váltók, tiszti és tisztviselő váltókat legelőnyösebb feltételek mellett.

Olcsó kamatlábbal

számitolok le, és szerzek pénzt a legmagasabb értéklés mellett előkelő fővárosi pénzintézettől.

Értekezhetni délelőtt 10 órától 12 óráig, délután 4 órától 6 óráig.

142.

Hagymási Jenő,

Nagy-Te'eki-utcza 46.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: **Sienkiewicz Henrik.** 59.

Sakhar félbeszakitotta az imádságát. Lelkendezve rontott a szobába.

— Óh uram, itt a te szabadulásod s a mi pusztulásunk! Igérj kegyelmet az őröknek, akik különben elmenekültek és ha ők elmenekülnek, megöl a csőcselék.

Az őrök rémülten futkostak a házak előtt s menekülni szerettek volna a menekülőkkel. A városon ur lett a félelem s Kurta-Balka felől egyre jöttek a futó csapatok. A csatának azonban nem volt még vége, Chmielnickij s népe úgy látszik még tartotta magát, mert az ágyuk dörgése nem szünt meg. Skrzetuski kegyesen biztatta az őröket.

— Ne tussatok ei. Amiért megőriztétek az életemet, majd közbenjárok a tiétekért is a hetmanoknál.

A mirgorodziak födetlen fővel álltak előttök s ő mintha parancsnokuk volna, büszkán tekintett rájok. Milyen fordulása a sorsnak! Ime ő, aki fogoly volt még az előbb, most kegyelmet osztó, életek felett rendelkező ur, aki előtt most már a csőcselék is térdre borult s összetett kezekkel kérte, hogy irgalmat szerezzen a számára.

— Megigérem, mondta a kapitány, aki arról álmodott, hogy ime, vége a háborunak, amely éppen csakhogy elkezdődött. És ujjongó büszkeség feszitette a mellét, de ez a büszkeség nem vala a győztes büszkesége, aki tudja, hogy most szabadon tölthet ki bosszuját a vesztesen, sem a kiszabadult rabé, aki előtt porkolábjai a földig hajoltak. Büszke volt, mert a diadalmas, a minden vészek fölött megálló, meg nem ingó, meg nem rontható, hatalmas köztársaság fiának vallhatta magát.

A távoli ágyudörgésbe most lódobogás hangja vegyült. Habos, rohanó, nyergeletlen lovon egy kozák vágtatott be a városba. Nem volt sapka a fején, kabátja czafatokra vágva, arczán mély sebből ömlött a vér. A téren megállott, szélesre kitárta a két karját és minden erejét megfeszitve, orditotta:

— Chmielnickij megverte a lengyeleket! A hetmanok, az urak, a kapitányok, mind mind fogságba estek! Miénk a diadal!

Lehukott a lóról. A kapitány arczát elöntötte a vér, aztán halotthalvány lett.

— Mit beszél? Megőrült! Hiszen ez lehetetlenség!

A tömeg halotti csöndben állott, ő sem merte elhinni a hirt. A lángok ropogása, az égő nád panaszos nyiszorgása, a lezuhanó háztetők döreje töltötte meg a levegőt. Végre is hirnökök jöttek hárman is.

— Megverték a lengyeleket!

Most egy tatárcsapat közelgett. Lassan jött, mert gyalogos foglyokat hozott magával. Skrzetuski megdörzsölte a szemét, hogy jól lát-e? A főhetman huszárjai voltak a foglyok! Panaszosan, siránkozva nyögte, kezeit tördelve közben.

— De hiszen ez lehetetlen! lehetetlen!

Az ágyuk még mindig dörögnek, a harcz még folyik, de egyre sürübben jönnek a tatárok és a kozákok s habár fulladoznak a fáradságtól, bár roskadoznak a sebeiktől, mégis ujjonganak, győzelmi dalokat énekelnek. Skrzetuski látja őket: igy jönnek meg a katonák a kivivott diadal után. Roskadozik már, de rettenetes erőfeszitéssel föntartja még magát. Bizonyságot kell szereznie, látnia a legirtózatosabbat is.

Es ez a legirtózatosabb látvány nem is várakoztatta őt soká. Az ágyuk lassan elnémultak s jöttek Krsecsovki katonái halommal harczolva a sok lobogót. Lengyel lobogó volt valamennyi. És kocsizörgés is hallatszott. Szekerek jönnek. Kozákok ülnek rajtok kétoldalt és középütt a foglyok, akiknek arczára rémülettel, kutatón mered rá a Skrzetuski könnyes szeme. A szemközt égő házak lángja vakitja a szemét, hogy ugy káprázik? Nem, valóság az, amit lát. Látja, hogy ott a szekereken a durva kozákok között fegyvertelenül, megtépetten, összekötözött kezekkel foglyok ülnek: a hetmanok!

A szivéhez kapott Skrzetuski, rettenetesen orditott, a szeme megüvegesedett, teste megmeredt s mint a haldoklóé, hideg lőn. Azután oda roskadt a vén Sachar karjai közé. Es jó volt, hogy elvesztette eszméletét, mert igy nem kellett látnia, hogy miként vonul be néhány percz multán a győztes sereg élén pirosba öltözve, az arany parancsnoki pálczával kezében Chmielnickij s mellette Tuhaj bég és Krsecsvski. Védtelenül, az irtózatos vereség sebeiben halódva állott előttük a Skrzetuski erős, bálványozott köztársasága. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASAG.

—

Értéktőzsde.

	Budapest, aug. 9.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasut	—.—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	473.—
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Határidők.

	Budapest, aug. 9.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repcze, aug.	—.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. aug. 9-én.

Magyar aranyjáradék 4%	121.—
Magyar koronajáradék	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	119.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 3½%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97.80
Magyar földtehermentesitési kötvény	100.—
Italmérési jog megváltási kötvény	97.50
Horváth-szlavónföldtehermentesitési kötvény	204.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	162.50
Visszabályozásés szegedi sorsjegyek kölcsön	101.50
Osztrák járadék papirban	101.50
Osztrák járadék papirban	121.50
Osztrák járadék aranyban	99.50
Osztrák korona járadék	152.50
Osztrák államsorsjegyek	46
Osztrák magyar bank részvény	732.50
Magyar hitelbankrészvény	713.50
Osztrák hitelintézet részvény	95.20
Párisi visita	19.07
20 frrnkos arany (Napoleon'dor)	117.07
Németbirodalmi márka	239.75
Londoni visita	23.42
20 márkás arany	

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Eladó, bérbeadó vagy átadó vendéglő.

Előhaladott korom, s gazdasági ügyeimmel leendő elfoglatságomra tekintettel a Kálvária-hegy alatt levő »Hegyaljához« czimzett több évtizeden át közkedveltségnek örvendő, ózondus levegőjü nyári vendéglőm körülbelől 8000 négyszög méter gyümölcs és diszfákkal beültetett területtel a rajta levő, a mai izlésnek megfelelő tágas üveges terem s az előtte elnyuló csinos fedett verendával eladó.

Esetleg 1903. év április hó 15-től számitva 10 vagy 12 évre bérbe kiadó.

Vagy pedig 1903. év április hó 15-től az évi forgalom 10 % biztositék összegével biró e szakban jártas üzletvezetőnek átadó, megjegyezve, hogy a legutóbbi esetben kizárólag az italmérésre vonatkozólag saját termésü boraim elárusitása kötelező.

Van szerencsém egyidejüleg a nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlani saját termésü kis üstömön főtt jó és tiszta kezelés alatt álló pálinkáimat, mi literenként vagy hectoliterenként eladó.

Az eladás valamint a bérbe, illetve átadásra vonatkozólag bármikor értekezni lehet:

Nagyváradon — Vizvezeték-utczán a tulajdonos

Karger Sándor,

275. nyári vendéglő és szőllőbirtokosnál.

12976—1902. sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku Iparhatóság közhirré teszi, hogy *Mandl* Adolf Nagypiacz-téri kézizálogüzletében az 1905. év junius hó 28-ig lejárt és meg nem hosszabbitott illetve ki nem váltott zálogtárgyak *1902. év augusztus hó 28-án reggel 8 órakor* kezdődőleg nyilvános árverésen elfognak adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogositók oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az árverés alá kerülő összes tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1902. augusztus 5-én.

Giraud.
th.-alkapitány.

274.

A

„TISZÁNTÚL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkivül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . **5** korona
Vidéken » . . **6** »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatóságilag jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek, Bérmáltak, Egybekeltek, Megholtak, Megtértek, Eltértek — anyakönyve, diósgyőri papiron.

Bevétel, Kiadás — templomszámadáshoz.

Alapitványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek, Egybekeltek, Megholtak — anyakönyvi kivonata.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyülés jegyzőkönyve.
Jelentés alapitványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesitő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesitő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papiron).

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboriték, levélpapirok, névjegyek, meghivók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készitünk.

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.
Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.
Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.
B. Skuputi Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.
Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.
Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.
Az Urangyala, füzve 2 kor.
Liliomszálak, füzve 3 kor.
Csarnok, 3 korona.
Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készit:

izléses kivitelben

mindennemü

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készittetnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, **körlevelek, falragaszok, hirdetmények**, részvények, árjegyzékek, **jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghivók, szinlapok, egyházi és mindennemü világi nyomtatványok,** névjegyek, tánczrendek, **palaczkfeliratok, sorsjegyek,** gyászjelentések, **levélpapirok és boritékok,** valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvü egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házasok jegyzéke.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanitó magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek, 10. Egybekeltek, 11. Megholtak — anyakönyve, diósgyőri papiron.
12. Bevételi, 13. Kiadási — számadás-ivek.
14. Adósok jegyzéke.
15. Kereszteltek, 16. Egybekeltek, 17. Megholtak — anyakönyvi kivonata.
18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
19. Iskolai jelentés.
20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
21. Kereszteltek, 22. Egybekeltek, 23. Megholtak — anyakönyvi másolata.

Anyakönyvek félbőrbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboriték, levélpapirok, névjegyek, meghivók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készitünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.

Miért haragszol? barátom.

Talán nem jár jól az órád. Oh hagyd el; ezeknek az óráknak már többe van a javitása mint az egész értéke.

Na ha csak az a baj, ajánlok neked egy jó órást, mely az én órámat is pontosan kijavitotta, s minden órát kivétel nélkül egy évi jótállás mellett

Csak 90 krajczárért,

óraüvegeket csak 10 krért ad, ugyszintén a legjobb órákat és ékszereket jutányos árban raktáron tart.

Kepes Márton, 226.

műórás Nagyváradon szinház oldala mellett.

Kiadó magtárak.

A Nagyváradi Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetők.

Ertekezhetni a *Nagyváradi Takarékpénztárnál.*

A fürdő- és nyaralási idény alkalmával a t. közönség szives figyelmébe ajánljuk

tüz- és betörésmentes

letéti pénztárunkat,

melyben külön és közvetlen elzárható fiókok állanak előnyös feltételek mellett a bérlő közönség rendelkezésére.

Nagyváradi takarékpénztár r. t.

219.

Kiadó.

1902. november 1-től

a Nagy-piacztéren Mandl Adolf-féle házban

több rendbeli lakás és bolthelyiség,

a Korona-utcza 250. sz. házban

egy 3 utczai, 1 elő szoba, 1 üveges folyosó stb. mellékhelyiségekből álló lakás

a Kőfaragó-utcza 821. sz. házban

2 lakrész,

a Görbe-utcza 110. sz. házban

4 lakrész.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth Lajos-utcza 4. sz. 272

Teke-verseny,

értékes dijakkal.

SIRKÖVEK

a legolcsóbban

kaphatók 258

a debreczeni köipar vállalat

KOHN és TÁRSA

fiók sirköraktárában,

Nagyvárad, Kossuth-u. 8.

A „szőllő“ tőkéhez“ Kiskut-utcza 128. sz. A bornak a tisztán való kezelése képezi a főalkatrészét, — a mihez sajnos, nagyon kevés borművelő ért, — s igy ezen rosz bornak az élvezete az egészségre igen káros hatással van.

Ugyan azért a tavasz beáltával a legmélyebben ajánlom a **kies fekvésü**

nyári helyiségemet

a hol is fedett mulatóhely és tekepálya valamint kellemes hegyaljai levegőben részesülnek a mélyen tisztelt látogatóim

Kizárólag csak is **nagyváradi hegyen termelt borokat tartok pinczémben,** melynek literjét 32, 36, 50 és 80 krajczárért bocsájtok forgalomba.

Az évek óta gyakorolt pontos és lelkiismeretes kiszolgálásomról ugy a jelenben, mint a jövőben biztositom a mélyen tisztelt látogatóimat.

Becses pártfogásukat elvárva és kérve, vagyok

tisztelettel

Gulyás Mogyorós Mária,
bormérő.

Magyar konyha. Magyar bor! — *Aldja Isten a fogyasztót!*

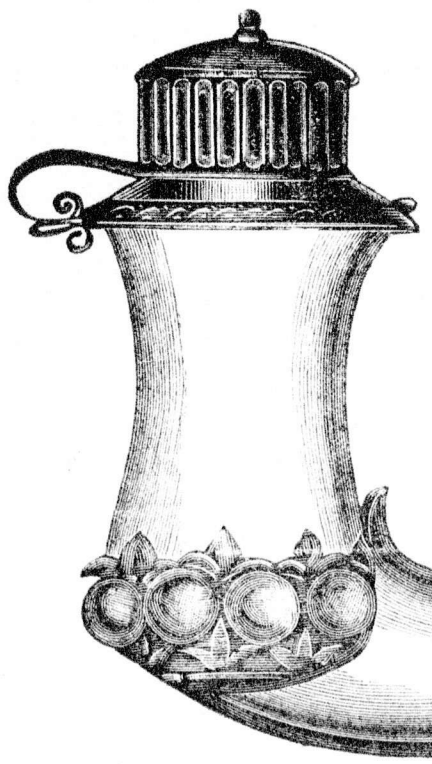
Kitünő zeneszó mellett.

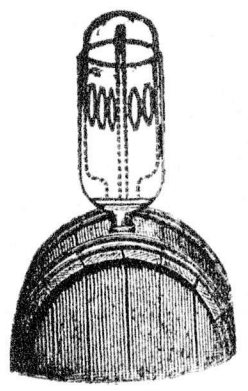
LŐRINCZ MÓR, Nagyvárad, Bémer-tér, Vashid mellett.

Ajánlja jótállás mellett valódi **tajtékpipált,** ezeknek **javitását mérsékelt árért eszközölve. Borotvák** eredeti toledoi olasz kézművestől készitve. **Hajvágógépek, szappanok, illatszerek, fogkefék, ruha- és hajkefék** a legolcsóbb árért számitva. **Vadászati kellékekből** a hires lüttichi fegyverkovácsoktól való belövött **fegyverek, pisztolyok, revolverek** igen előnyös árért számitva.

Tüzi-játékok eredeti uj és rendkivüli érdekes mintákban.

278.

Szenzációs találmány boraink védelmére!

Ezen »Hidraulikus« aknával lefojtott bornál nem szükséges a töltögetést havonta ismételni. A csapon álló bort megmenti a borvirág, vagyis penésztől, ezáltal nem lesz soha zavaros és savanyu, igy utolsó cseppig kristály tisztán eresztődik le a bor és fölöslegessé válik a kis hordókba való lehuzgalás vagy üvegbe töltögetés. Darabja 1 frt. Hozzávaló 1 üveg desztillin 35 kr. Kapható:

Lőrincz Mórnál Nagyváradon.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

Nagyvárad, Zöldfa-utcza, (a «Zöldfa» söresarnok mellett.)

Ajánljuk:

ujonnan berendezett röfös és nöidivat czikkeinket.

Ing, blousok, napernyők, jó mosó **kartonok, Fongaise batisztok, uri** és **női mosott fehérneműek, vásznak** és **chiffonok, csipkék, szalagok.**

Uj üzlet! Bélés és rövidáruk. **Uj üzlet!**

Eladó ház.

Nagy-Körös-utcza 48—564. sz. a. bérház nagy telekkel örök áron eladó.

Értekezhetni Nagy-Teleky-utcza 441—44. sz. alatt. 259.

80 kr. **UJ!!** 80 kr.

ÓRÁS-ÜZLET

Diószeghy István

műóráS és látszerész,

Nagyvárad, Nagy-Teleki utcza.

A mai kor igényeinek megfelelő

óra javitó mühelyt

nyitottam, melyben ***óra***, ***ékszer*** és ***látszer*** javitások gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Raktáromon tartok ***fali inga-, zseb- és miniatur-órákat***, óráim a legjobb gyártmányuak.

Óra javitás kivétel nélkül 80 kr.,

egy üveg 10 kr.,

óra kulcs 5 és 8 kr.

Egy jó családból való fiu gyakornokul felvétetik.

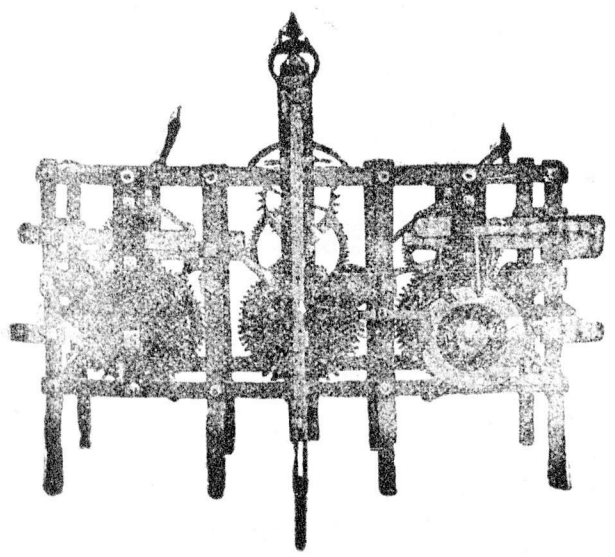
253. sz.

80 kr. 80 kr.

Ertesités.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség, valamint az egyházi és községi előljáróságok becses tudomására hozni, hogy a 42 év óta fennálló

Daday József ur lakatos és toronyórás üzletét,

melyben 16 éven keresztül mint művezető, voltam alkalmazva, **átvettem** és ezt személyesen a régi jó hirnévhez méltóan, a régi czég alatt tovább folytatom.

Szives pártfogásukat és megrendelésöket, melyeket kifogástalanul olcsón és pontosan eszközlök, kérem és óráimért 10 évi jótállást vállalok, vagyok kiváló tisztelettel:

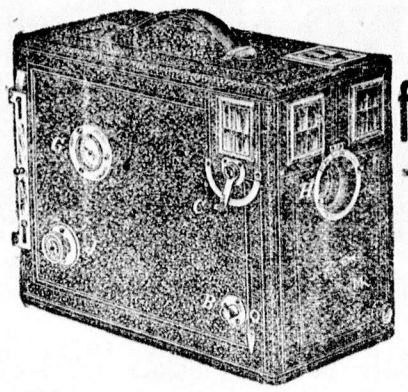
Mezey Dezső,

lakatos- és toronyóra-készitő,

Nagyvárad, Szent János-utcza 20 szám.

Telefon-szám 384.

50

Képesárjegyzék bérmentve.

Mindennemü

fényképészeti kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL

Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Deutsch K. I. Nagyvárad.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsü tudomására hozni, hogy az eddigi helyiség szük volta miatt

üveg-, lámpa- és porczellán-üzletemet

f. é. augusztus 1-től

az e czélra átalakitott és ujonnan berendezett

Zöldfa-utcza 24. sz. a. házamba helyeztem át.

Fő törekvésem ez üzlet áthelyezésénél az volt, hogy raktáromat és helyiségemet jelentékenyebben megnagyobbitva minden keresletet a leggyorsabban és legmegfelelőbben kielégithessek.

Uj üzlethelyiségem szives megtekintését és annak pártfogását kérem

teljes tisztelettel

260. **Deutsch K. I.**

ELEK JÓZSEF

női- és úri divat, vászon- és fehérnemü áruraktára

Nagyvárad, (Szent László-tér).

(Volt KUNZ-czég helyiségében).

Telefon 429.

Ajánlja dusan berendezett ujdonságait női ruha **szövetekben**, a legszebb kivitel és legfinomabb minőségig. **Lioni selymek**, Chine, egyszinü és fekete szinekben. **Ponges** óriási választékban. **Diszek** és teljes kellékek. **Zephyr**, **Batist** mosókelmek, **Nap- és esőernyők** nagy választékban.

OBERLEITNER E. és FIAI

cs. és kir. **vászon és asztalnemü** egyedüli bizományi gyári raktára.

Valódi Rumburgi, Irhoni, és Creász vásznak, legjobb minőségü Chiffonok

és pamut-vásznak.

Külön gyászruha kelme-osztály teljes kellékekkel.

Mintákat kivánatra azonnal küldök.

Fő-üzlet: **Zöldfa-u. elején.** **HÁASZ MANÓ női divatáruháza, Nagyvárad.** Fiók-üzlet: **Amerikai áruház.**

Szives figyelmét kivánom felhivni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott

tavaszi ujdonságaimra

és tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is,

saját műtermemben (Zöldfa-utcza 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen,

csupán a papirkeretért s a reá való feszitésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számitom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem szerezhető be olcsóbban, mint 10 forintért.

Általános Takarèkpènztár

részvénytársaság

Nagyváradon, Szent László-tér

(Kovács-ház emeletén.)

Leszámitol **váltókat.**
Elfogad **betéteket** 5%-ra.
Leszámitol **számlákat.**
Előleget ad **értékpapirokra.**

Üzleti órák:

Mindennap: délelőtt fél 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Van szerencsénk az épitő közönségnek b. tudomására hozni, hogy helyben a

„KNAPP FERENCZ-féle“

téglagyárat üzembe hoztuk és a legjobb hirnévnek örvendő

tégla és fedélcserép

gyártmányokból, a legjutányosabb árak mellett *eladásra* készletet tartunk.

Téglagyár telefon: 229. sz. **Központi iroda telefon: 75. sz.**

Incze Lajos és Tsa,
épitési vállalkozók.

1 darab I-sö rendü gallér . . .	11 kr.	Szefir, szintartó, méterje . . .	13 kr.
1 pár I-sö rendü kézelö . . .	20 kr.	Ponge selyem, mintázott méterje	50 kr.

Mai naptól kezdve

Telefon 372. **1902. Szeptember hó 15-ig** *Telefon 372.*

Batisztokat, ruhaszöveteket, kartonokat, delaineket, vásznakat, chiffonokat, napernyőket, csipkét és rövidáru czikket

Eddig még Nagyváradon nem létezett olcsó árban fogunk elárusitani.

10 frtos bevásárlás után ingyen képek.

„AMERIKAI ÁRUHÁZ“ Nagyvárad, Fő-utcza, szinházi Bazár-épület.

1 szefir blous	60 kr.	1 méter finom carton	17 kr.
1 Ponge selyem blous . .	2 frt 50 kr.	1 méter fehér batiszt	30 kr.

Telefon 372.

5 forint bevásárlásnál minden ráfizetés nélkül egy ingyen fényképes melltü vagy medaillon, vagy nyakkendőtü.

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. méter magas és 40 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint.

A nyári idény beállltával van szerencsénk raktárunkon levő legujabb saten, selyem, szövet és mosó *blousainkat, nyakkendőket, divatos alsószoknyákat, nap- és esőernyőket, sétapálczákat, gyermekruhácskákat,* férfi, női és gyermek *kesztyüket és harisnyákat* ajánlani, melyek a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek *fehérnemüekben*, továbbá mindenféle gyermek *játékszerekben, gyermekkocsikban és reformszékekben. Szobadiszek, faldiszek, pálmák, továbbá evőeszközök, útazó kosarak és bőröndök* **igen olcsó árban** kaphatók.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 frtos bevásárlásnál egy 50 cm. hosszu és 40 cm. széles és minden 10 frtos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszu és 55 cm. széles **ingyen fényképet** adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképért 1 frt 50 kr., a kisebb fényképnél 1 forintot fizetni. Minden ráfizetés nélkül kap a vevő 5 frtos vásárlás után egy fényképes melltüt, vagy medaillont, vagy nyakkendőtüt. Megjegyezni kivánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyüjtve 5 vagy 10 forint összegig jogosit fényképre.

A nagyérdemü közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utcza.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. méter magas és 50 cm. széles ingyen **fénykép!!**
Csupán keretért fizetendő 1 forint 50 kr.

187

Ojtó pamut

40 fillértől 2.40 fillérig csomagonként kapható.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.